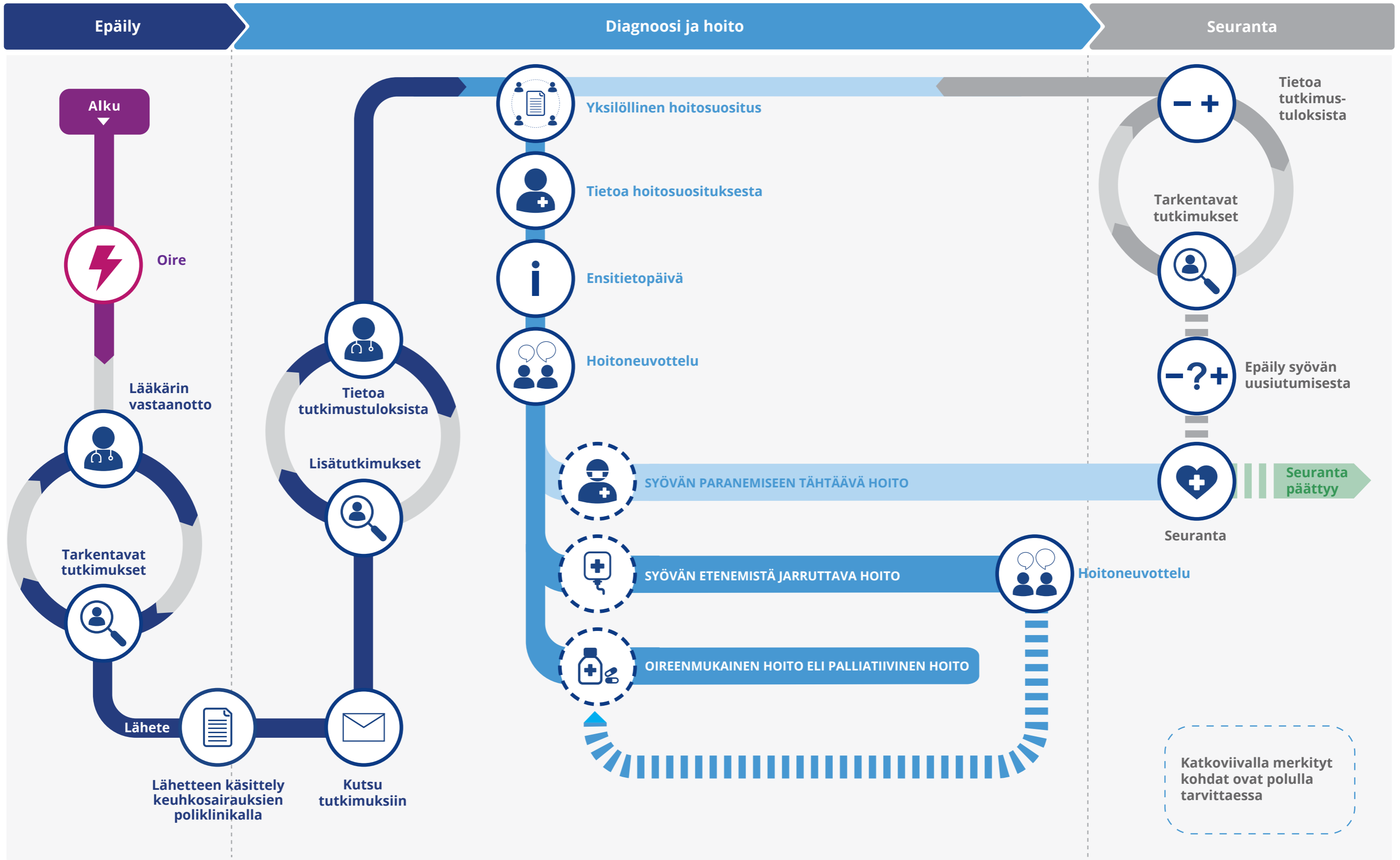

Keuhkosyöpöpotilaan hoitopolku

Keuhkosityöpötilaan polku

OIRE

Tavallisin keuhkosityövän ensioire on yskän paheneminen. Varaa aika lääkärin vastaanotolle, jos sinulla on seuraavia oireita tai havaintoja.

Ei ole oiretta, joka esiintyisi yksinomaan keuhkosityövässä, vaan samoja oireita esiintyy muissakin sairauksissa. Taudinmäärityksen aikaan sinulla voi olla seuraavia oireita tai havaintoja:

- verta ysköksessä
- selittämätön painon lasku
- yskä tai yskän paheneminen yli 3 viikon ajan
- hengenhdistus yli 3 viikon ajan
- rintakehän tai hartian kipu yli 3 viikon ajan
- äänen käheys yli 3 viikon ajan
- vähentynyt ruokahalu
- uupumus
- epätavallinen vointi

Veri ysköksen joukossa on keuhkosityöpään selvimmän liittyvä oire, mutta sitä esiintyy vain viidesosalla keuhkosityöpään sairastuneista. Toistuvasti samaan keuhkoon tuleva keuhkokuume on keuhkosityövässä yleinen ilmiö.

Alkuvaiheen keuhkosityövässä oireita on harvoin, mutta taudin edetessä oireita tulee lisääntyvästi. Oireiden perusteella löytyvä keuhkosityöpä on useissa tapauksissa ehtinyt jo levitä.

Lue lisää

[Terveyskylä: Keuhkosityöpä](#)

Keuhkosityöpöpotilaan polku

LÄÄKÄRIN VASTAANOTTO

Jos oireiden, lääkärintarkastuksen ja keuhkojen röntgenkuvan perusteella on syytä epäillä keuhkosityöpää, saat kiireellisen lähetteen tutkimuksiin keuhkosairauksien poliklinikalle keskussairaalaan.

Vastaanottokäynnillä lääkäri kysyy sinulta keuhkosityövän riskiin vaikuttavia tietoja, kuten ikääsi, tupakoinnin määrää, keuhkohtaumatautia tai altistumista esimerkiksi asbestipölylle. Lääkärintarkastuksen ja keuhkojen röntgenkuvan jälkeen lääkäri arvioi tarvitaanko tarkentavia tutkimuksia. Jos oireiden, lääkärintarkastuksen ja keuhkojen röntgenkuvan perusteella on syytä epäillä keuhkosityöpää, saat kiireellisen lähetteen tutkimuksiin keuhkosairauksien poliklinikalle keskussairaalaan.

Lue lisää

[Tays.fi: Keuhkosityöpä](#)

Keuhkosityöpöpotilaan polku

TARKENTAVAT TUTKIMUKSET

Keuhkosityövän löytymiseen johtavat tutkimukset alkavat tavallisesti terveyskeskuslääkärin tai työterveyslääkärin vastaanotolla.

Keuhkosityövän löytymiseen johtavat tutkimukset alkavat tavallisesti terveyskeskuslääkärin tai työterveyslääkärin vastaanotolla. Taudin jäljille voidaan päästä myös jonkin [äkillisen oireen](#) päivystystutkimuksissa. Epäily keuhkosityövästä saattaa herätä myös muun sairauden, esimerkiksi keuhkokuumeen, aikana. Useimmiten epäily syntyy keuhkojen röntgenkuvasta. Keuhkosityövän tarkempi taudinmääritys tapahtuu yliopistollisissa sairaaloissa ja keskussairaaloissa tehtävissä lisätutkimuksissa.

Keuhkosityöpöpotilaan polku

LÄHETTEEN KÄSITTELY KEUHKOSAIRAUKSIEN POLIKLINIKALLA

Keuhkosairauksien erikoislääkäri käsittelee lähetteen ja suunnittelee tarvittavat lisätutkimukset. Sairaanhoitaja varaa tutkimukset ja lähettää sinulle kutsukirjeen. Lähetete käsitellään yleensä 1–2 arkipäivän sisällä saapumisesta.

Keuhkosityöpäepäilyyn liittyvä lähete luokitellaan lähes poikkeuksetta kiireelliseksi. Keuhkosairauksien erikoislääkäri arvioi lähetteet ja suunnittelee jatkotutkimukset. Keuhkosityövän tapauksessa tutkimukset ovat kiireellisiä, mutta eivät päivystyksellisiä.

Tutkimukset aloitetaan yleensä keuhkojen ja ylävatsan tietokonekerroskuvauksella, joka suoritetaan useimmiten viikon sisällä lähetteen käsittelystä. Päätös jatkotutkimuksista voidaan tehdä vasta [tietokonekerroskuvauksen](#) löydöksen perusteella. Aika keuhkosairauksien poliklinikalle tulosten kuulemiseen varataan yleensä jo ennen tietokonekerroskuvausta.

Jos olet saanut lähetteen keuhkosairauksien poliklinikalle, saat poliklinikalta kotiin kutsukirjeen ja ohjeet toimenpiteeseen saapumisesta. [Keuhkoputkien tähytys](#) edellyttää aina kuuden tunnin ravinnotta oloa ja usein verta ohentavien lääkkeiden tauottamista.

Tutustu myös:

[Kutsu tutkimuksiin](#)

Keuhkosityöpöpotilaan polku

KUTSU TUTKIMUKSIIN

Kutsu lähetetään yleensä postitse 3–4 arkipäivän sisällä lähetteen saapumisesta. Yleensä ennen lääkärin vastaanottoa otetaan verikokeet, tietokonekerroskuvaus ja tehdään keuhkoputkien tähystys sekä puhalluskokeet.

Kun lähete on käsitelty, sairaanhoitaja varaa tarvittavat tutkimukset ja lähettää niistä sinulle kutsun. Kutsu lähetetään yleensä postitse 3–4 arkipäivän sisällä lähetteen saapumisesta.

Yleensä ennen lääkärin vastaanottoa otetaan verikokeita ja sydänfilmi sekä tehdään keuhkojen [tietokonekerroskuvaus](#), [keuhkoputkien tähystys](#) ja keuhkojen toimintakokeet. Muiden lisätutkimusten tarve arvioidaan keuhkosairauksien erikoislääkärin vastaanotolla.

Tutustu myös:

[Lähetteen käsittely](#)

Keuhkosityöpöpotilaan polku

LISÄTUTKIMUKSET

Erikoissairaanhoidon tutkimuksia ovat keuhkojen tietokonekerroskuvaus, keuhkoputkien tähystys ja ultraäänitähystys, PET-TT, puhalluskokeet ja rasiuskoe. Tutkimuksilla selvitetään kasvaimen laatu ja hoitomahdollisuudet.

Keuhkosityövän epäilyssä tehdään lähes aina [tietokonekerroskuvaus](#), joka antaa tarkemmat tiedot kasvaimen sijainnista, koosta ja mahdollisesta levinneisyydestä. Tietokonekerroskuvan perusteella suunnitellaan kasvaimen näytteenotto. Valtaosalle keuhkosityöpöpotilaista tehdään [keuhkoputkien tähystys](#) ja nykyään useimmiten myös [ultraäänitähystys \(EBUS\)](#). Keuhkoputken tähystyksessä pyritään ottamaan kasvaimesta kudoksenäytteet. EBUS-tutkimuksessa otetaan näytteitä myös keuhkoputkien takana sijaitsevista imusolmukkeista, joilla on merkitystä leikkaushoitoa suunniteltaessa.

Vaikka keuhkoputkien tähystys voi jännittää kovasti etukäteen, on kysymyksessä suhteellisen pieni toimenpide ja usein potilaat kertovat jännittäneensä tutkimusta aivan turhaan. Tähystyksessä käytetään yleensä suonensisäistä lääkitystä, joka helpottaa oloasi toimenpiteen aikana. Varsinaista nukutusta tarvitaan tähystyksessä todella harvoin.

Keuhkoputkien tähystys kestää yleensä noin 15–20 minuuttia ja ultraäänitähystys (EBUS) 30–45 minuuttia. Ultraäänitähystyksessä (EBUS) käytetään aina suonensisäistä rauhoittavaa lääkitystä.

Ennen tähystystä sinun pitäisi olla kuusi tuntia ravinnotta. Aamulla voit ottaa kaikki säännöllisesti käytettävät lääkkeet pienen nestemäärän kera. Tähystyksen jälkeen nielusi on puutunut ja ruokailla voi vasta kahden tunnin kuluttua. Toimenpiteessä käytettävän rauhoittavan lääkkeen takia autolla ajo on kiellettyä.

Mikäli kasvain ei ole tähystyksellä tavoitettavissa, otetaan näytteet tietokonekerroskuvauksen ohjauksessa. Silloin näytteesi ottaa [röntgenlääkäri](#) ja näytteenoton jälkeen voitiasi seurataan osastolla neljän tunnin ajan. Muita tärkeitä tutkimuksia ovat kasvaimen aineenvaihduntaa kuvaava [PET-TT tutkimus](#) sekä keuhkojen toimintakokeet. Lisäksi leikkaushoitoa suunniteltaessa saatetaan tarvita yksilöllisesti muita tutkimuksia.

Valmistautumisohjeet

- [Potilasohje: Keuhkoputkien tähystys](#)
- [Potilasohje: Näin valmistaudut keuhkoputkien ultraäänitähystykseen \(EBUS-bronkoskopia\)](#)
- [Potilasohje: Keuhkopussin tähystys](#)

Keuhkosityöpöpotilaan polku

TIETOA TUTKIMUSTULOKSISTA

Keuhkoputkien tähystyksen tulokset ovat käytettävissä 3–5 päivän sisällä tähystyksestä. Tulokset käydään läpi lääkärin vastaanotolla.

Tutkimustuloksesi käydään läpi [keuhkosairauksien erikoislääkärin](#) vastaanotolla. Lääkäri arvioi toimintakykyäsi ja [leikkaushoidon](#) mahdollisuuksia. Samalla kartoitetaan tupakointia, työhistoriaa, asbestialtistusta ja mahdollisia ammattitauteja.

Keuhkosityövän tutkimuksissa on tavoitteena tarkka arvio syöpätyypistä sekä sen levinneisyydestä.

Mikäli kysymyksessä on pienisolainen keuhkosityöpä, on hoitona aina lääkehoito. Mikäli kyseessä on ei-pienisolainen keuhkosityöpä, riippuu hoitomuoto kasvaimen laajuudesta ja potilaan kunnosta. Mikäli kasvain on paikallinen tai levinnyt vain lähialueen imusolmukkeisiin, on potilaan kunnan sen salliessa ensisijainen hoito leikkaushoito. Kasvainta ja imusolmukkeita saatetaan myös hoitaa syöpälääkkeillä ennen leikkaushoitoa. Silloin syöpälääkehoidon teho yleensä varmistetaan uudella näytteenotolla imusolmukkeista (ultraäänitähystys tai välikarsinan tähystys).

Useimmiten, noin 80 %:ssa tapauksista, keuhkosityöpä on kuitenkin levinnyt niin, ettei leikkaushoito ole mahdollista. Myös hyvin heikentynyt fyysinen kunto tai heikentyneet keuhkojen toimintakokeet voivat olla esteenä leikkaushoidolle. Mikäli sinulle ei voida antaa parantamiseen tähtäävää säde- ja syöpälääkehoitoa, on tavoitteena on [syövän etenemisen jarruttaminen](#) ja oirelievitys.

Kaikki tarvittavat tutkimustulokset eivät välttämättä ole vielä käytettävissä ensimmäisellä vastaanottokäynnillä. Myös lisätutkimuksia saatetaan vielä tarvita. Mahdollisten lisätutkimusten tuloksista sovitaan yleensä soittoaika. Lääkehoidoista päätetään aina syöpätautien poliklinikan vastaanottokäynnillä, jossa hoidot jatkossa myös toteutetaan.

Keuhkosyöpöpotilaan polku

YKSILÖLLINEN HOITOSUOSITUS

Moniammattillisessa työryhmässä perehdytään tilanteeseesi, arvioidaan tutkimustuloksesi ja laaditaan yksilöllinen hoitosuositus syöpäsairautesi hoitoon.

Moniammattillisessa työryhmässä syöpäsairauksien hoitoon perehtyneet erikoislääkärit perehtyvät tilanteeseesi asiakirjojen perusteella ja arvioivat tutkimustuloksiasi. Näiden perusteella he laativat yksilöllisen hoitosuosituksen syöpäsairautesi hoitoon.

Moniammattilliseen työryhmään kuuluvat [keuhkosairauksien erikoislääkäri](#), [rintaelinkirurgi](#), [syöpätautien erikoislääkäri](#), [radiologian erikoislääkäri](#), [patologian erikoislääkäri](#) ja [sairaanhoitaja](#).

Työryhmässä myös arvioidaan, onko sairautesi hoitoon tarjolla syövänhoitotutkimuksia. Mikäli on, hoitoneuvottelussa lääkäri kertoo sinulle sopivasta tutkimuksesta.

Keuhkosityöpötilaan polku

TIETOA HOITOSUOSITUKSESTA

Kun moniammatillinen työryhmä on käsitellyt tapauksesi, joko sairaanhoitaja tai lääkäri soittaa ja kertoo sinulle laaditusta [yksilöllisestä hoitosuosituksesta](#) ja kutsuu sinut [hoitoneuvotteluun](#).

Keuhkosyöpöpotilaan polku

ENSITIETOPÄIVÄ

Syöpään sairastuneen ensitietopäivä on tarkoitettu syöpään äskettäin sairastuneille tai syöpähoitojen alkuvaiheessa oleville potilaille sekä heidän läheisilleen.

Ensitietopäivässä saat luotettavaa, monipuolista ja ajankohtaista perustietoa:

- sairaudesta,
- taudinmäärityksestä (diagnostiikasta),
- oirekuvasta,
- hoitovaihtoehdoista ja
- sairauden vaikutuksesta toimintakykyyn.

Lisäksi saat tietoa ja ohjausta toimintakyvyn tukemisen mahdollisuuksista kuntoutuksen, sosiaaliturvan ja järjestöjen palvelujärjestelmissä.

Päivä on tarkoitettu sairastuneelle ja hänen läheisilleen antamaan uusia ja rohkaisevia näkökulmia sairastumisen aiheuttamassa muuttuneessa elämäntilanteessa. Ensitietopäivässä sinulla on mahdollisuus vertaistukeen ja samassa tilanteessa olevien ihmisten tapaamiseen.

Ensitietopäivään ohjaudutaan diagnoosin saamisen, osastojakson tai ensikäynnin jälkeen. Ensitietopäivään osallistumisen ajankohta riippuu sinun omasta tilanteestasi ja tahdostasi sekä seuraavan ensitietopäivän ajankohdasta. Ensitietopäivä järjestetään 11 kertaa vuodessa.

Ensitietopäivän luennoitsijoina toimivat lääkäri, kriisityön asiantuntija, sosiaalityöntekijä, fysioterapeutti, ravitsemusterapeutti, seksuaaliterapeutti, kuntoutusohjaaja, vertaistukihenkilö ja Pirkanmaan Syöpäyhdistyksen edustaja.

Ensitietopäivän vastuuhenkilönä toimii [kuntoutusohjaaja](#).

Lue lisää

[Tays.fi: Syöpään sairastuneiden esitietotilaisuus](#)

Keuhkosityöpöpotilaan polku

HOITONEUVOTTELU

Hoitoneuvottelussa perehdyt lääkärin kanssa tilanteeseesi ja päätätte yhdessä hoitosuunnitelmastasi. Myös läheisesi voivat tulla mukaan vastaanotolle.

Hoitoneuvottelu tapahtuu yleensä sinulle varatulla lääkärin vastaanottokäynnillä. Läheisesi ovat tervetulleita mukaan vastaanotolle.

Hoitoneuvottelussa lääkäri perehtyy henkilökohtaisesti tilanteeseesi ja huomioi mielipiteesi. Vastaanotolla lääkäri käy läpi tutkimusten tulokset, niiden merkityksen ja sinulle moniammatillisessa työryhmässä laaditun yksilöllisen hoitosuosituksen keuhkosityöpäsi hoitoon.

Lääkäri kertoo hoitoon mahdollisesti liittyvät hyödyt ja haitat. Hoitoneuvottelussa lääkäri laatii ja päättää yhdessä sinun kanssasi hoitosuunnitelman. Joskus sinun keuhkosityöpäsi hoito voi erota moniammatillisen työryhmän hoitosuosituksesta, sillä työryhmä ei ole tavannut sinua henkilökohtaisesti, eikä ole perehtynyt tilanteeseesi niin yksityiskohtaisesti kuin hoitava lääkärisi. Tässä tapauksessa lääkäri perustelee sinulle, miksi hoitosuunnitelma eroaa moniammatillisen työryhmän hoitosuosituksesta.

Lääkärin vastaanoton jälkeen käyt mahdollisesti vielä sairaanhoitajan kanssa läpi hoitosuunnitelmasi. Hoitaja antaa tarvittavan ohjeistuksen sekä suullisesti että kirjallisena.

Mikäli syöpäsairautesi hoitoon on tarjolla syöpähoitotutkimuksia, hoitoneuvottelussa lääkäri kertoo sinulle sopivasta tutkimuksesta. Osallistuminen niihin on vapaaehtoista ja saat aikaa miettiä tutkimukseen osallistumista.

Lue lisää

[Keuhkosityövän Duodecimin Käypä hoito -suositus potilaalle](#)
[Kaikki syövästä: Keuhkosityövän hoitovaihtoehdot](#)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

SYÖVÄN PARANEMISEEN TÄHTÄÄVÄ HOITO

Moniammatillinen työryhmä arvioi voiko keuhkosyöpäasi antaa paranemiseen tähtäävä hoitoa. Arvio tehdään kasvaimen alatyypin ja levinneisyyden sekä yleiskuntosi ja perussairauksiesi perusteella. Leikkaus on keskeinen paikallisen keuhkosyövän parantava hoitomuoto, mutta leikkauksen jälkeistä uusiutumiseriskiä voidaan pienentää liitännäishoidoilla. Liitännäishoitona annettavan [syöpälääke-](#) tai [sädehoidon](#) tarve arvioidaan kohdallasi moniammatillisessa työryhmässä. Lääkärisi arvioi ja kertoo myös hoitoon liittyvistä haittavaikutuksista. Joskus ennen leikkausta annettavalla syöpälääke- ja/tai sädehoidolla voidaan pyrkiä pienentämään kasvainta, jotta se voitaisiin leikata.

Jos leikkaushoito ei ole mahdollinen, voidaan joissain tapauksissa pyrkiä parantamaan sairaus joko sädehoidolla tai syöpälääke- ja sädehoidon yhdistelmähoidolla. Tällöin koko kasvainmassa on saatava sädehoidon kohdealueeseen ja potilaan kunnon on oltava riittävän hyvä. Pieniin kasvaimiin voidaan antaa muutamalla hoitokerralla toteutettavaa täsmäsädehoitoa, johon yleensä liittyy hyvin vähän sivuvaikutuksia. Kookkaampiin kasvaimiin annetaan yleensä viikkojen kestoinen syöpälääke- ja sädehoidon yhdistelmä, johon liittyy merkittävien haittavaikutusten riski.

Lue lisää

[Tays.fi: Syöpälääkehoito](#)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

LEIKKAUSHOITO

Moniammatillisessa työryhmässä tehdään [yksilöllinen hoitosuunnitelma](#), jossa joidenkin potilaiden kohdalla päädytään leikkaushoitoon. Leikkaushoito voidaan tehdä joko suoraan tai sitä voi edeltää lääkehoito.

Jos sovellut leikkaushoitoon, [rintaelinkirurgi](#) tekee sinulle hoidonvarauksen [Sydänsairaalaan](#). Tässä yhteydessä voidaan tilata myös joitakin tarkentavia tutkimuksia tai konsultaatioita. Näitä ovat tarkentavat keuhkojen toimintakyvyn mittaukset ja muiden lääketieteen erikoisalojen lääkärin arviot tilanteestasi ja sinulle suunnitellun leikkauksen turvallisuudesta. Osalle leikkauspotilaista voidaan tilata myös [fysioterapeutin](#) leikkausta edeltävä ohjauskäynti, joka tapahtuu Sydänsairaalan poliklinikalla.

Sinut kutsutaan ennen leikkausta [hoitoneuvottelukäynnille](#) Sydänsairaalan poliklinikalle. Sinä ja omaisesi tapaatte rintaelinkirurgin, joka selittää hoitosuunnitelman. Kirurgi kertoo leikkauksesta ja siitä toipumisesta sekä vastaa mahdollisiin kysymyksiisi. Kirurgi käy kanssasi läpi leikkaukseen liittyviä riskejä. Lopullinen päätös leikkauksesta tehdään, jos olet siihen valmis.

Kutsu leikkaukseen tulee viimeistään leikkausta edeltävällä viikolla. Seuraa kutsukirjeen ohjeita ja tule Sydänsairaalaan leikkausta edeltävänä päivänä tai perjantaina, jos leikkauspäiväsi

on maanantai. Leikkausta edeltävä päivänä tapaat nukutuslääkärin ja vuodeosaston sairaanhoitajan. Haastatteluissa selitetään toimenpiteeseen ja osastohoitojaksoon liittyviä tekijöitä. Kirurgi käy tervehtimässä sinua ja vastaa mahdollisiin kysymyksiisi.

Leikkaukseen tullaan kotoa tai [potilashotellista](#). Erytyistapauksissa potilas jää osastolle leikkausta edeltäväksi yöksi. Sydänsairaalassa leikkauksia tehdään yleensä kaksi päivässä. Ensimmäinen leikkaus alkaa aamulla ja toinen puolenpäivän aikaan. Tuloaika ja -paikka selvitetään sinulle ennen leikkausta. Leikkaus tapahtuu Sydänsairaalan kolmannessa kerroksessa, jossa sijaitsee myös heräämö ja vuodeosasto, jonne siirryt heräämöstä leikkauksen jälkeen.

Leikkaus tehdään aina nukutuksessa ja useimmiten täyhystysleikkauksella. Joillekin potilaille tehdään lähtökohtaisesti avoleikkaus. Leikkaus tehdään kasvaimen puoleisen kyljen kautta kylkiväleistä. Poistettavan keuhkon osan laajuus määräytyy kasvaimen mukaan yksilöllisesti ja tähän liittyvä keskustelu käydään jo hoitoneuvottelukäynnillä. Joskus toimenpiteen lopullinen laajuus määräytyy vasta itse leikkauksessa. Toisinaan leikkauksen aikana otetaan kudoksista koepaloja, jotka [patologian erikoislääkäri](#) tutkii leikkauksen aikana. Koepalojen vastausten perusteella määräytyy toimenpiteen kulku. Tätä kutsutaan jälleikkeeksi.

Keuhkosyöpöpotilaan polku

LEIKKAUSHOITO

Leikkauksen jälkeen kylkivälistä kanavoidaan muovinen laskuputki, joka yhdistetään imulaitteeseen. Putki poistetaan useimmiten leikkausta seuraavana tai sitä seuraavana päivänä. Leikannut kirurgi soittaa toimenpiteen jälkeen omaiselle, mikäli tätä toivotaan. Kirurgi tulee kertomaan leikkauksen kulusta heräämöhuoneeseen ja hoitaa sinua vuodeosastolla aamukierroilla. Kirurgi myös kotiuttaa sinut.

Fysioterapeutti ohjaa omatoimista harjoitteluasi leikkauksen jälkeen osastolla ja avustaa kävelyharjoituksissasi. Vuodeosastolla sinulla on myös omahoitaja ja lisäksi leikkaushaavakipusi hoitoa koordinoi kipuhoitaja. Avoleikkauksen jälkeen käytetään epiduraalikatetria ja tähystysleikkauksen yhteydessä asennetaan kylkiväliin puudutuskipukatetri. Oma aktiivisuutesi nopeuttaa toipumista. Olet leikkauksen jälkeen sairaalassa kahdesta viiteen päivää tähystysleikkauksen ja viikko avoleikkauksen jälkeen. Mahdolliset leikkauksen jälkeiset haittatapahtumat voivat pitkittää hoidon tarvetta ja johtaa täydentäviin hoitotoimenpiteisiin.

Osalla haavoista on poistettavat ompeleet ja ompeleiden poisto tapahtuu omassa terveystieteessä. Jälkitarkastus on kirurgian poliklinikalla pari viikkoa toimenpiteestä. Tällöin arvioidaan toipumista haavojen, lääkityksen ja keuhkokuvan perusteella. Patologian erikoislääkäri tutkii leikkauksessa otetut koepalat ja vastausten perusteella määräytyy kasvaimen lopullinen levinneisyysaste sekä leikkauksen jälkeisen lääkehoidon tarve.

Leikkauksen jälkeen voit erityistilanteessa saada käynnin fysioterapeutille Sydänsairaalaan tai sinut ohjataan kotipaikkakuntasi fysioterapeutille. Kirurgian poliklinikkakäynnin jälkeen hoitosi jatkuu seurantana keuhkosairauksien poliklinikalla tai liitännäishoitona syöpätautien klinikassa.

Lue lisää

[Tays.fi: Syövän leikkaushoito](#)

[Sydänsairaala.fi: Rintaelinten diagnostiset toimenpiteet ja leikkaushoidot](#)

[Tays.fi: Tupakkatuotteiden käyttö ja leikkaukseen valmistautuminen](#)

Keuhkosyöpäpotilaan polku

SYÖVÄN ETENEMISTÄ JARRUTTAVA HOITO

Jos keuhkosyövästä parantuminen ei ole mahdollista, on hoidon tavoitteena helpottaa syövästä johtuvia oireita ja hidastaa sairauden kulkua niin, että elinaikaa saadaan pidennettyä.

Suurin osa keuhkosyövistä todetaan vaiheessa, jolloin parantuminen ei ole enää mahdollista. Syöpä on tällöin tunkeutunut paikallisesti sellaisiin elimiin, joista sitä ei voida poistaa, tai se on lähettänyt imu- tai verisuonten välityksellä etäpesäkkeitä useampiin elimiin. Tällaisessa tilanteessa hoitojen tavoite on helpottaa syövästä johtuvia oireita ja hidastaa sairauden kulkua niin, että elinaikaa saadaan pidennettyä.

Syöpälääkehoidon suunnittelee joko syöpätautien tai [keuhkosairauksien erikoislääkäri](#) riippuen sairaanhoitopiiristä, jossa asut. Hoitoon vaikuttavat myös muut sairautesi ja toimintakykysi.

Syövän hoito voi olla [solunsalpaaja-](#), [täsmälääke-](#), [immuno-onkologista](#), [sädehoitoa](#) tai näiden yhdistelmähoitoa. Hoito toteutetaan pääosin polikliinisesti päiväkäynteinä, mutta jotkin hoidot annetaan vuodeosastolla.

Hoitoneuvottelukäynnillä sinulle saatetaan ehdottaa osallistumista syövänhoitotutkimukseen.

Lue lisää

[Tays.fi: Syöpälääketutkimukset](#)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

OIREENMUKAINEN HOITO ELI PALLIATIIVINEN HOITO

Oireenmukaisessa hoidossa tavoitellaan mahdollisimman hyvää elämän loppuvaihetta. Hoito on aktiivista, moniammatillista ja kokonaisvaltaista.

Palliatiivinen eli oireenmukainen hoito on parantumaton tai henkeä uhkaavaa sairautta sairastavan potilaan ja hänen läheistensä aktiivista, moniammatillista ja kokonaisvaltaista hoitoa. Vaikka oireenmukaista hoitoa annetaan sairauden vaiheesta riippumatta, palliatiivisen hoidon merkitys korostuu, kun sairaus ei ole parannettavissa. Tällöinkin ihminen voi elää palliatiivisen hoidon turvin useita kuukausia.

Palliatiivisen hoidon tarkoitus on auttaa sinua ja läheisiäsi saavuttamaan mahdollisimman hyvä elämänlaatu taudista huolimatta sekä lievittää sairaudesta johtuvia oireita ja kärsimystä.

Saattohoito on palliatiivisen hoidon loppuvaihe viimeisten elinpäivien tai -viikkojen aikana. Kuolevaa ihmistä ja hänen läheisiään tuetaan ja hoidetaan yksilöllisesti parhaalla mahdollisella tavalla. Saattohoidossa kuolevalla ja hänen läheisillään on mahdollisuus valmistautua lähestyvään kuolemaan ja tavoitteena on tarjota arvokas kuolema. Sana saattohoito on korvannut käsitteen terminaalihoito. Saattohoitoon ei kuulu aktiivinen kuolemaan auttaminen.

Lue lisää

[Palliatiivinen hoito](#)

[Palliatiivinen yksikkö Taysissa](#)

[Palliatiivinen talo Terveyskylässä](#)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

SOLUNALPAAJAT ELI SYTOSTAATIT

Solunsalpaajat ovat lääkkeitä, jotka estävät solujen jakaantumista eri mekanismehein. Solunsalpaajat vaikuttavat erityisesti nopeasti jakaantuviin soluihin, joita ovat mm. syöpäsolut.

Solunsalpaajat ovat lääkkeitä, jotka estävät solujen jakaantumista eri mekanismehein. Eri mekanismeilla vaikuttavia lääkkeitä voidaan annostella yhtä aikaa tehon lisäämiseksi. Solunsalpaajat vaikuttavat erityisesti nopeasti jakaantuviin soluihin kuten syöpäsoluihin. Sen vuoksi niitä käytetään syöpätautien hoitoon. Ne vaikuttavat kuitenkin myös terveiden solujen jakaantumiseen ja kudosten uusiutumiseen, mistä aiheutuvat solunsalpaajien haittavaikutukset. Mitä nopeammin uusiutuvasta kudoksesta kyse, sitä selvempiä ovat myös haittavaikutukset. Tällaisia kudoksia ovat mm. hiukset, limakalvot, verta muodostava luuydin ja immuunipuolustuksen solut.

Solunsalpaajien yleisimpiä haittavaikutuksia ovatkin:

- Hiusten lähtö
- Suun oireet
- Vatsan oireet
- Anemia
- Infektioherkkyys

Solunsalpaajien suorat vaikutukset hermostoon voivat aiheuttaa haittavaikutuksena väsymystä, pahoinvointia, ihon kihelmöintiä ja tunnettomuutta. Lisäksi jotkut solunsalpaajalääkkeet voivat altistaa maksa- tai munuaisvaurioille. Sen vuoksi syöpälääkehoidon aikana on syytä välttää alkoholin, luontaistuotteiden ja tiettyjen lääkkeiden yhteiskäyttöä. Lääkärisi käy läpi mahdolliset yhteisvaikutukset käyttämiesi lääkkeiden osalta. Sinun on hyvä kertoa käyttämistäsi luontaistuotteista ja kertoa, jos suunnittelet niiden käyttöä syöpälääkehoitojen aikana. Myös tupakointi heikentää solunsalpaajien tehoa.

On tärkeää, että tuot esiin kokemasi hoidon haittavaikutukset, koska niitä voidaan lievittää tai jopa ehkäistä erilaisin tukilääkityksin.

Lue lisää

[Kaikki syövästä: Solunsalpaajat eli sytostaatit](#)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

TÄSMÄLÄÄKKEET

Jos sinulla on mutaatioita esim. EGFR- tai ALK-nimisissä geeneissä, voidaan sinulle ehdottaa täsmälääkitystä sairautesi hoitoon. Sen tarkoitus on estää virheellisen geenin toiminta syöpäsoluissasi.

Noin 20 %:lla rauhasperäistä keuhkosyöpää eli adenokarsinoomaa sairastavista potilaista syöpä on saanut alkunsa yksittäisestä geenivirheestä eli mutaatiosta. Tällaisia mutaatioita voi olla mm. EGFR- tai ALK-nimisissä geeneissä. Kasvainnäytteesi tutkitaan näiden mutaatioiden varalta, ja mikäli sellainen todetaan, voidaan sinulle ehdottaa täsmälääkitystä sairautesi hoitoon. Sen tarkoitus on estää virheellisen geenin toiminta syöpäsoluissasi. Täsmälääkkeiden on todettu olevan syöpälääkehoitoon verrattuna tehokkaampia jarruttamaan taudin etenemistä ja myös vähemmän haittavaikutuksia aiheuttavia. Täsmälääkkeiden yleisimpiä haittavaikutuksia ovat aknen kaltainen ihottuma, ripuli ja muutokset maksan ja sydämen toiminnassa.

Lue lisää

[Tays.fi: Syöpälääkehoito](https://tays.fi/syopalaakehoito)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

IMMUNO-ONKOLOGISET HOIDOT

Immuno-onkologiset lääkkeet ovat elimistön omaan immuunipuolustukseen vaikuttavia lääkkeitä, jotka voivat joko tehostaa puolustussolujen toimintaa tai paljastaa syöpäsolut puolustussolujen tunnistettavaksi.

Immuno-onkologiset syöpälääkkeet ovat elimistön puolustusjärjestelmän toimintaan vaikuttavia lääkkeitä. Niiden tarkoitus on joko tehostaa puolustussolujen toimintaa tai paljastaa syöpäsolut puolustussolujen tunnistettavaksi. Niiden varaan on asetettu suuria odotuksia, mutta kuitenkin vain pieni osa keuhkosyöpöpotilaista hyötyy näistä lääkkeistä.

Immuno-onkologisten lääkkeiden haittavaikutuksena voi seurata erilaisia autoimmuunisairauksia, eli lääke voi aiheuttaa puolustussolujen hyökkäämisen omia terveitä kudoksia kohtaan. Jo olemassa olevien autoimmuunisairauksen (esim. nivelreuma, tulehdukselliset suolistosairaudet, keuhkofibroosi) tila voi pahentua rajusti immuno-onkologisen hoidon myötä, minkä vuoksi niiden käyttöä ei suositella, mikäli sinulla on jokin krooninen tulehduksellinen sairaus.

Lue lisää

[Tays.fi: Syöpälääkehoito](https://tays.fi/syopalaakehoito)

Keuhkosityöpöpotilaan polku

SÄDEHOITO

Sädehoito voi olla sekä parantava hoitomuoto että levinneen keuhkosityövän oireita lievittävä hoito.

Sädehoitoa käytetään sekä parantavana hoitomuotona että levinneen keuhkosityövän oireiden, esimerkiksi hengenahdistuksen, veriyskän ja kivun hoitona. Paranemiseen tähtäävä sädehoito on usein kestoaltaan 5–8 viikkoa, mutta oireita lievittävät hoidot toteutetaan yleensä 1–14 vrk:ssa.

Sädehoito suunnitellaan aina yksilöllisesti ja ennen sädehoitoa sinulle tehdään sädehoidon suunnittelutietokonekuvaus, jonka yhteydessä ihollesi tatuoidaan pienet merkit sädehoidon kohdistamiseksi. Kuvauksesi perusteella lääkäri, röntgenhoitaja ja fyysikko suunnittelevat hoidettavan alueen ja sädehoitokenttien suunnat. Lähellä olevien elimien annos pidetään mahdollisimman pienenä. Sädehoito on paikallishoitoa ja siitä aiheutuvat haitat tulevat vain sädetetyille alueille. Lääkärisi kertoo mitä haittoja hoidostasi voi olla odotettavissa, mutta keuhkosityövän sädehoidon tyypillisin haitta on ruokatorviärsytys.

Sädehoito alkaa yleensä parin viikon sisällä suunnittelukuvauksesta ja toteutetaan peräkkäisinä arkipäivinä. Yksi sädehoitokerta kestää noin 20 minuuttia. Sädetys ei tunnu miltään, etkä säteile hoidon jälkeen. Hoidon aikana on tärkeä pysyä paikallaan, mutta sädehoitokertojen välillä voit elää tavanomaisesti.

Joskus sädehoito toteutetaan keuhkoputken sisäisesti, jolloin säteilylähde viedään kasvaimen läheisyyteen keuhkoputken tähystyksessä. Valtaosa sädehoidosta toteutetaan ulkoisella sädehoitolaitteella.

Tupakointi heikentää sädehoidon tehoa.

Lue lisää

[Tays.fi: Sädehoito](https://Tays.fi/Sadehoito)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

HOITONEUVOTTELU

Syövän etenemistä jarruttavan hoidon tehoa ja turvallisuutta seurataan kuvantamistutkimuksin ja verikokein. Lääkärin vastaanotolla arvioidaan, miten hoitoasi jatketaan.

Säde- tai syöpälääkehoidon tehoa ja turvallisuutta arvioidaan kuvantamistutkimuksin ja verikokein. Tutkimustulosten perusteella arvioidaan, miten hoitoasi jatketaan.

Kun syövän etenemistä jarruttava hoito ei enää tehoa tai hoidon aiheuttamien haittavaikutusten vuoksi hoitoasi ei enää kannata jatkaa, siirrytään [oireenmukaiseen eli palliativiseen hoitoon](#). Tämä päätös tehdään yhdessä sinun kanssasi hoitoneuvottelussa, joka yleensä tapahtuu sinulle varatulla lääkärin vastaanottokäynnillä. Läheisesi ovat tervetulleita mukaan vastaanotolle.

Keuhkosyöpöpotilaan polku

SEURANTA

Seuranta alkaa syövän paranemiseen tähtäävän hoidon päätyttyä. Seuranta tapahtuu keuhkosairauksien poliklinikalla tai syöpätautien poliklinikalla riippuen saamistasi hoidoista.

Paranemiseen tähtäävän hoidon päättymisen jälkeen siirryt seurantaan.

Seuranta tapahtuu keuhkosairauksien poliklinikalla tai syöpätautien poliklinikalla riippuen saamistasi hoidoista. Seurantasuunnitelma tehdään yksilöllisesti perustuen syövän ominaisuuksiin ja sinulle annettuihin hoitoihin.

Seurantakäyntien yhteydessä sinulle tehdään kuvantamistutkimuksia ja otetaan verikokeita. Sinua seurataan myös hoitojen aiheuttamien pitkäaikaisten haittavaikutusten varalta.

Sinulla on aina mahdollisuus ottaa seurantapaikkaan yhteyttä käyntien välillä, mikäli koet sinua huolestuttavia oireita. Erikoissairaanhoidossa potilaita seurataan 2–5 vuoden ajan. Sen jälkeen seuranta siirtyy perusterveydenhuoltoon (terveyskeskus tai työterveyshuolto). Erikoissairaanhoidossa laaditaan seurantaohjeet perusterveydenhuoltoa varten.

Keuhkosyöpöpotilaan polku

EPÄILY SYÖVÄN UUSIUTUMISESTA

Ole yhteydessä seurantapaikkaasi, jos sinulle tulee huolta herättäviä oireita kuten yskää, hengenahdistusta tai patti ihon alla.

Joskus paranemiseen tähtäävästä hoidosta huolimatta elimistöön jää syöpäsoluja. Kuvantamistutkimuksissa tai verikokeissa voidaan huomata merkkejä syövän uusiutumisesta. Uusiutunut kasvain voi aiheuttaa samankaltaisia oireita kuin syövän toteamisvaiheessa. Voit aina ottaa yhteyttä seurantapaikkaasi, mikäli sinulle tulee uusia oireita, joista olet huolissasi.

Näitä oireita ovat mm.:

- Yskä tai hengenahdistus
- Kipu
- Ihon alla tuntuva patti
- Pitkittynyt kuume ilman muita infektiioon sopivia oireita
- Nopeasti lisääntyvä väsymys

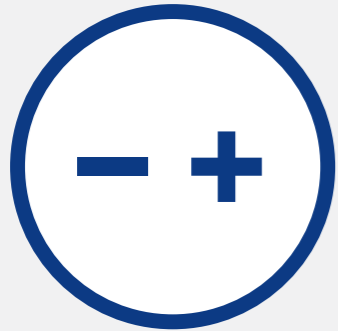
Keuhkosyöpöpotilaan polku

TARKENTAVAT TUTKIMUKSET

Mikäli seurannassa herää epäily syövän uusiutumisesta, tehdään sinulle laajempia kuvantamistutkimuksia ja verikokeita.

Mikäli seurannassa herää epäily syövän uusiutumisesta, tehdään sinulle laajempia kuvantamistutkimuksia ja verikokeita. Uusista kasvainmuutoksista otetaan koepala. Tutkimukset ovat usein samanlaisia, kuin syövän toteamisvaiheessa. Niiden tarkoitus on erottaa todellinen syövän uusiutuminen esimerkiksi sädehoitoon liittyvistä arpimuutoksista. Tutkimukset auttavat erottamaan myös syövän uusiutumisen täysin uuden syövän ilmaantumisesta ja määrittämään syövän levinneisyyden.

Tutustu myös:
[Lisätutkimukset](#)

Keuhkosityöpöpotilaan polku

TIETOA TUTKIMUSTULOKSISTA

Saat tiedon tutkimustuloksista ja jatkohoitosuunnitelmasta vastaanottokäynnillä tai puhelimesta.

Lääkäri keskustelee kanssasi tutkimustuloksista ja jatkosuunnitelmasta vastaanottokäynnillä tai puhelimesta. Syövän uusiutuessa sinulle laaditaan uusi [yksilöllinen hoitosuunnitelma](#).

 AMMATTILAISET TUKENASI

MONIAMMATILLINEN TYÖRYHMÄ

Keuhkosairauksien
erikoislääkäriPatologian
erikoislääkäriRadiologian
erikoislääkäri

Rintaelinkirurgi

Sairaanhoitaja

Syöpätautien
erikoislääkäri

MUUT AMMATTILAISET

Fysioterapeutti

Hammaslääkäri

Kuntoutusohjaaja

Kriisihoitaja

Ravitsemusterapeutti

Röntgen-
hoitajaSairaala-
sielunhoitaja

Seksuaaliterapeutti

Sosiaalityöntekijä

Syöpäjärjestöjen
neuvontahoitajat

Keuhkosyöpäpotilaan polku

KEUHKOSAIRAUKSIEN ERIKOISLÄÄKÄRI

Keuhkosairauksien erikoislääkäri tutkii ja hoitaa keuhkojen ja keuhkopussin sairauksia. Alkuvaiheessa keuhkotiivistymälle on usein monia eri diagnostisia vaihtoehtoja. Keuhkosairauksien erikoislääkäri suunnittelee tarvittavat tutkimukset, tekee keuhkoputkien tähystykset ja arvioi alustavasti jatkohoitovaihtoehdot.

Saat tiedon mahdollisesta syöpädiagnoosista keuhkosairauksien erikoislääkärin vastaanotolla, jolloin suunnitellaan myös tarvittavat lisätutkimukset. Keuhkosairauksien erikoislääkärin vastuulla ovat keuhkosyövässä tarvittavat diagnostiset tutkimukset, jonka jälkeen hoidot toteutetaan joko syöpätautien tai kirurgian poliklinikalla.

Keuhkosyöpöpotilaan polku

PATOLOGIAN ERIKOISLÄÄKÄRI

Patologian erikoislääkäri tutkii sinulta otetut kudos- ja solunäytteet. Hän antaa niistä lausunnon, jossa kerrotaan onko nähty muutos pahanlaatuinen vai hyvänlaatuinen. Lisäksi patologian erikoislääkäri antaa kasvaimien kohdalla tarkemman tyypityksen ja paikallisen levinneisyyden varmistuksen, joilla on merkitystä ennusteen arvioinnissa. Tarpeen mukaan patologi käynnistää otettujen näytteiden täsmädiagnostiikkaan tähtäävät lisätutkimukset, esimerkiksi tiettyjen geenimutaatioiden tunnistuksen, joihin on jo olemassa [täsmälääkehoitoja](#).

Keuhkosyöpöpotilaan polku

RADIOLOGIAN ERIKOISLÄÄKÄRI

Radiologian erikoislääkäri suunnittelee erikoistutkimusten, kuten tietokonetomografian tutkimustekniikan. Radiologian erikoislääkäri arvioi kuvälöydökset ja antaa niistä lausunnon. Hän vertailee kuvauksia aikaisempiin tutkimuksiin ja lähetetietoihin ja suosittelee tarvittaessa jatkotutkimuksia. Radiologian erikoislääkäri ottaa tarvittaessa tietokonetomografialla ja ultraäänellä ohjattuja näytteitä. Kuvantamistapauksia käsitellään moniammatillisessa työryhmässä.

Keuhkosyöpöpotilaan polku

RINTAELINKIRURGI

Rintaelinkirurgi on osa moniammatillista tiimiä ja osallistuu hoitosuosituksesi tekoon.

Mikäli tarvitset leikkaushoitoa, sinut kutsutaan kirurgian poliklinikalle hoitoneuvotteluun. Hoitoneuvottelun aikana teet lopullisen päätöksen mahdollisesta leikkauksesta yhdessä rintaelinkirurgin kanssa.

Leikkauksen jälkeen rintaelinkirurgi vastaa hoidostasi vuodeosastolla ja kotiuttaa sinut. Tapaat rintaelinkirurgin myös polikliinisessä jälkitarkastuksessa.

Keuhkosyöpöpotilaan polku

SAIRAANHOITAJA

Keuhkosairauksien poliklinikan sairaanhoitaja

Keuhkosairauksien poliklinikalla sairaanhoitaja varaa sinulle ajan lääkärin vastaanotolle keuhkojen tähystykseen ja muihin tarvittaviin tutkimuksiin.

[Keuhkojen tähystykseen](#) tullessasi tarkkailuhuoneen sairaanhoitaja ottaa sinut vastaan, haastattelee ja kertoo tulevasta tutkimuksesta sekä valmistele sinut tutkimusta varten. Tähystyshuoneessa on kaksi sairaanhoitajaa avustamassa lääkäriä toimenpiteessä ja näytteiden otossa. Tähystyksen jälkeen palaat tarkkailuhuoneeseen, jossa sinut vastaanottanut sairaanhoitaja tarkkailee vointiasi, tekee toimenpiteen jälkeiset mittaukset, kotiuttaa sinut seuranta-ajan jälkeen ja antaa jatkohoito-ohjeet.

Mikäli käynnin jälkeen mieleesi nousee vielä kysymyksiä, voit ottaa hoitajaan yhteyttä joko takaisinsoittopalvelun tai verkkopoliklinikan kautta. Hoitaja antaa sinulle yksikön yhteystiedot käynnilläsi. Löydät yhteystiedot myös kutsukirjeestäsi.

Syöpätautien poliklinikan sairaanhoitaja

Syöpätautien poliklinikalla sairaanhoitaja varaa ja lähettää sinulle ajan hoidon tai seurannan suunnitteluun. Ensikäynnille tullessasi sairaanhoitaja ottaa sinut vastaan, haastattelee ja käy kanssasi läpi kutsukirjeen mukana tulleen esitietokaavakkeen. Lääkärin vastaanoton jälkeen saat sairaanhoitajalta kirjallisen ja suullisen ohjauksen hoitosuunnitelman mukaisesti. Käynnille voivat osallistua myös läheisesi, jos niin haluat.

Keuhkosyöpäpotilaan polku

SYÖPÄTAUTIEN ERIKOISLÄÄKÄRI

Syöpätautiin erikoislääkäri suunnittelee ja toteuttaa eri syöpäsairauksien lääke- ja sädehoitoja sekä hoitaa hoidoista ja taudista aiheutuvia komplikaatioita.

Keuhkosityöpöpotilaan polku

FYSIOTERAPEUTTI

Leikkausta edeltävä fysioterapia

Mikäli lääkäri arvioi sinun tarvitsevan fysioterapeutin ohjausta jo ennen leikkausta, kutsumme sinut Sydänsairaalaan fysioterapeutin vastaanotolle. Fysioterapeutti arvioi tarkemmin hengitystoimintaasi sekä liikkumis- ja toimintakykyäsi. Arvion pohjalta saat hengitysharjoitus- ja liikuntaohjeita, joiden avulla voit valmistautua leikkaukseen ja edistää kuntoutumistasi leikkauksen jälkeen. Saat ohjeet myös kirjallisena.

Leikkauksen jälkeinen fysioterapia

Keuhkoleikkauspotilaan fysioterapia aloitetaan leikkauksen jälkeisenä päivänä. Fysioterapian tavoitteena on, että hengityksesi sekä liikkumis- ja toimintakyky palautuvat ja kuntoudut leikkauksesta mahdollisimman hyvin. Hengitysharjoittelun ja liikkumisen avulla pystyt tehostamaan hengitystäsi ja vähentämään limaisuutta. Liikeharjoitusten avulla parannat olkaniveltä ja rintakehän liikkuvuutta sekä estät lihaskireyksiä ja ryhtivirheitä. Kotiutuessasi saat ohjeita arkiaskareisiin, liikkumiseen ja omatoimiseen harjoitteluun. Tarvittaessa järjestämme sinulle jatkofysioterapian tai kontrollikäynnin Sydänsairaalan, terveyskeskuksen tai työterveyden poliklinikalle.

Lue lisää

[Fysioterapia Sydänsairaalassa](#)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

HAMMASLÄÄKÄRI

Suun terveydestä huolehtiminen on tärkeää, sillä pitkäaikainen bakteeritulehdus hampaassa tai leukaluussa lisää riskiä saada pahentunut tulehdus syövänhoidon aikana. Syöpälääkehoidon aikana on kuvattu jopa verenmyrkytyksiä. Jos sinulla epäillään keuhkosyöpää, voit itse varata ajan tarkastukseen terveyskeskuksen hammaslääkärille. Joissain tapauksissa se voi jopa nopeuttaa hoidon alkua.

Ennen lääke- ja sädehoidon aloittamista hammaslääkäri arvioi riskiäsi saada pahentunut hammasperäinen tulehdus. Hammaslääkärinä pyydetään hoitamaan kiireellisesti hoitoa vaativat tulehdukset, ja hoitoon voi kuulua myös huonojen hampaiden poisto. Myös haavojen paraneminen voi hidastua syöpälääkehoidon aikana, joten hampaat pyritään hoitamaan ennen syöpälääkkeiden aloitusta.

Keuhkosyöpöpotilaan polku

KUNTOUTUSOHJAAJA

Kuntoutusohjaaja arvioi kuntoutus- ja palvelutarvettasi perehtymällä toimintakykyysi, osallistumismahdollisuuksiisi, elinympäristöosi sekä osallistuu kuntoutuksen suunnitteluun.

Kuntoutusohjaaja ohjaa sinua ammatillisen kuntoutuksen asioissa, jos työhön tai opiskeluun paluu askarruttaa. Lisäksi kuntoutusohjaaja neuvoo sopeutumisvalmennus- ja kuntoutuskursseille hakeutumisessa sekä muissa lääkinällisen kuntoutuksen palveluissa ja arjen tukipalveluissa.

Kuntoutusohjaaja toimii tarvittaessa yhteyshenkilönä sinun ja eri yhteistyötahojen välillä (esim. työterveyshuolto, Kela, oppilaitokset, terveyskeskus, syöpäyhdistys).

Kuntoutusohjaaja koordinoi sairaalassa pidettäviä ensitietopäiviä ja antaa tietoa järjestötoiminnasta.

Kuntoutusohjaukseen et tarvitse lähetettä tai hoitosuhdetta erikoissairaanhoidon. Voit itse ottaa yhteyttä kuntoutusohjaajaan tai pyytää läheistäsi tekemään sen. Asiakkaan luvalla yhteyttä voi ottaa myös terveys- ja sosiaalitoimen tai kuntoutuksen parissa toimiva työntekijä.

Yhteyttä voit ottaa puhelimitse, sähköpostilla, Taysin syövänhoidon verkkopoliklinikalla (Noona), konsultaatiopyynnöllä tai lääkärin läheteellä. Kuntoutusohjaus on sinulle maksutonta. Saat kuntoutusohjaajan yhteystiedot hoitoyksiköstäsi.

Lue lisää

[Tays.fi: Kuntoutusohjaus](#)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

KRIISIHOITAJA

Kriisihoitaja työskentelee syövänhoidon vastuualueella. Kriisihoitaja on tukenasi, kun tunteet sairastumisen kanssa käyvät pulmallisiksi. Voit olla yhteydessä kriisihoitajaan milloin tahansa sairastumisen tai hoidon aikana.

Syöpään sairastuminen on useimmille potilaille traumaattinen kokemus aiheuttaen sairauskriisin. Trauma on yllättävä, stressaava tapahtuma, jonka aikana saatat kokea vakavaa fyysistä ja psyykkistä uhkaa. Kokemus ylittää sietokyvyn ja tuottaa kenelle tahansa avuttomuutta, pelkoa ja kauhua. On normaalia reagoida traumaattiseen tapahtumaan. Voit kokea mm. olemassaolon uhkaa, pelkoa, ahdistusta, vihaa, katkeruutta, syyllisyyttä, epätoivon ja toivon vaihtelua sekä toimintakyvyn alenemista.

Suurin osa potilaista selviää lähipiirin ja perheen tuella. Osa potilaista kokee sairauskriisin niin voimakkaana, että tarvitsee ulkopuolista apua selvittääkseen sairastumisen aiheuttamasta kriisistä. Hoitotilanteiden yhteydessä arvioidaan, mikäli juuri sinulla on tarvetta pitkäkestoiselle hoitokeskustelulle. Hoitokeskustelussa käydään läpi sairaustarinaa ja siihen liittyviä tunteita. Reaktioita normalisoidaan ja sinulle annetaan ohjeita toipumisessa auttavista tekijöistä.

Lisäksi kriisihoitaja arvioi hoitokeskustelun perusteella tarvetta lisäkonsultaatioon. Traumasta toipumisen edellytyksenä on, että käynnistyneet vaistonvaraiset puolustusreaktiot saatetaan loppuun ja ajatukset, tunteet ja kehontuntemukset yhdistyvät yhdeksi kokemukseksi. Asioiden ajallaan läpikäyminen ehkäisee posttraumaattisen stressireaktion oireita.

Keuhkosyöpöpotilaan polku

RAVITSEMUSTERAPEUTTI

Syöpäsairaus ja annettavat hoidot voivat vaikuttaa ravitsemukseesi ja aiheuttaa laihtumista, ruokahaluttomuutta tai muita syömiseen liittyviä ongelmia. Keskeistä ravitsemuksessa on turvata riittävä energian, proteiinin, vitamiinien ja kivennäisaineiden saanti. Ravitsemusterapeutti auttaa sinua sopivan ruokavalion suunnittelussa. Ravitsemusterapeutin vastaanotolle pääset tarvittaessa lääkärin tai hoitajan läheteellä.

Keuhkosyöpäpotilaan polku

RÖNTGENHOITAJA

Röntgenhoitaja on mukana sädehoitosi suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Röntgenhoitaja huolehtii siitä, että sädehoitosi annetaan turvallisesti ja oikein sekä ohjaa sinua ja omaisiasi. Hän myös seuraa vointiasi sädehoidon aikana.

Keuhkosityöpöpotilaan polku

SAIRAALASIELUNHOITAJA

Sairaalasielunhoitajan kanssa voit käydä läpi elämäntilannettasi ja keskustella sairauden tuomista tunteista ja elämänmuutoksista. Myös läheisesi voivat saada keskusteluapua.

Sairaalasielunhoitaja on ulkopuolinen ja vaitiolovelvollinen henkisen tuen antaja, ahdistuksen kantaja, rohkaisija, kannustaja sekä jaksamista ja toivon näköalaa kanssasi etsivä henkilö. Omien toiveittesi mukaan voit saada myös hengellistä tukea. Hänen kanssaan voit jakaa myös ne asiat, joilla et halua kuormittaa läheisiäsi. Sairaalasielunhoitajan tapaamiset ovat mahdollisia läpi koko hoitoprosessin.

Lue lisää

[Tays.fi: Sairaalasielunhoito](https://tays.fi/sairaalasielunhoito)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

SEKSUAALITERAPEUTTI

Seksuaalisuus on meidän kaikkien syntymälahja ja se painottuu eri elämänvaiheissa eri tavoin. Seksuaalisuus on sitä mitä olemme, iästä riippumatta.

Syöpään sairastuminen ei poista seksuaalisuuttasi, mutta voi muuttaa sitä paljonkin. Vakava sairaus ja annetut hoidot voivat muuttaa paitsi tuttuutta omaan kehoon myös vaikuttaa kokemukseen omasta itsestä. Erilaiset haasteet itsetunnossa, kehokuvassa ja seksuaalisessa minäkuvassa ovat asioita joita liki jokainen vakavasti sairastunut kohtaa. Sairastuminen saattaa myös vaikuttaa käytännön seksitoimintoihin.

Seksuaaliterapeutin tapaamisissa jutellaan asioista, jotka ovat tärkeitä juuri kyseisellä hetkellä. Lähetettä ei tarvita ja seksuaaliterapeuttiin voi olla yhteydessä missä tahansa hoitopolun vaiheessa. Voit olla suoraan yhteydessä seksuaaliterapeuttiin ja varata ajan tai hoitava lääkäri tai hoitaja voi tehdä ajanvarauksen sinulle. Myös mahdollinen kumppani voi osallistua keskusteluun.

Yhteystiedot

Seksuaaliterapeutti
puh. 03-3116 9696

Keuhkosyöpäpotilaan polku

SOSIAALITYÖNTEKIJÄ

Sosiaalityöntekijä on hoitoyksikön moniammatillisen työryhmän jäsen. Sosiaalityöntekijän tavoitteena on tukea sinun ja läheistesi elämää siten, että sairaudesta huolimatta taloudellinen toimeentulo, arjen sujuvuus ja sosiaalinen suoriutuminen jatkuvat mahdollisimman sujuvasti.

Hoitoyksikön sosiaalityöntekijä:

- antaa tietoa sosiaaliturva-, toimeentulo- ja vakuutusasioissa
- ohjaa perhe- ja sosiaalipalveluita koskevissa asioissa
- antaa tukea kriisitilanteissa
- osallistuu muun henkilökunnan kanssa kotona selviytymistä tukevien palveluiden järjestämiseen
- auttaa työkyvyn selvittämiseen liittyvissä asioissa (yhdessä [kuntoutusohjaajan](#) kanssa)
- neuvoo oikeusturvaan liittyvissä asioissa (yhteistyössä potilasmiehen kanssa)
- tekee yhteistyötä viranomaisten ja järjestöjen kanssa.

Sosiaalityöntekijän palvelut ovat sinulle maksuttomia, eikä lähetettä tarvita.

Voit ottaa yhteyttä sosiaalityöntekijään puhelimitse tai muun hoitohenkilökunnan välityksellä.

Lue lisää

[Tays.fi: Sosiaalityö](#)

[Kela: Sairastaminen](#)

[Syöpäpotilaat.fi: Syöpäpotilaan sosiaaliopas](#)

Keuhkosyöpäpotilaan polku

SYÖPÄJÄRJESTÖJEN NEUVONTAHOITAJAT

Pirkanmaan Syöpäyhdistyksen neuvontahoitajan vastaanotolle voit tulla maksutta keskustelemaan ja saamaan tukea ja tietoa. Jos sinulla on jokin huoli tai tarve, josta haluaisit puhua ammattilaisen kanssa, ota rohkeasti yhteyttä. Oletpa itse sairastunut tai sairastuneen läheinen.

[Pirkanmaan syöpäyhdistys: Henkilökohtainen tuki](#)

Neuvontahoitajan palveluita on tarjoavat myös [Pohjanmaan Syöpäyhdistys mm. Seinäjoella](#)

ja [Etelä-Suomen Syöpäyhdistys mm. Hämeenlinnassa](#)

Syöpäjärjestöjen valtakunnalliseen [maksuttomaan neuvontapalveluun](#) voi ottaa yhteyttä mistä päin Suomea tahansa. Neuvontaan voi soittaa, lähettää sähköpostia tai ottaa yhteyttä chatissa.

Keuhkosyöpöpotilaan polku

VERTAISTUKI

Samantyyppinen kokemus ymmärtää usein parhaiten. [Pirkanmaan Syöpäyhdistyksestä](#) voit pyytää henkilökohtaista tukihenkilöä tai voit osallistua vertaistukiryhmään, joita on useilla paikkakunnilla.

Vertaistukea tarjoavat myös [Pohjanmaan Syöpäyhdistys](#) ja [Etelä-Suomen Syöpäyhdistys](#).

Vertaistukea on tarjolla myös läheisille.

Keuhkosyöpäpotilaan polku

POTILASOPPAAT

[Suomen Syöpäpotilaat ry:n potilasoppaiden](#) tarkoituksena on tukea syöpäpotilaita ja heidän läheisiään syöpäsairauteen liittyvässä tiedon hankinnassa. Osan oppaista saat hoitajalta, mutta oppaita voi myös tilata tai ladata sähköisesti.

- [Keuhkosyöpäpotilaan opas](#)
- [Opas syöpäpotilaan läheiselle](#)
- [Ohjeita sinulle joka saat syöpälääkehoitoa](#)
- [Ohjeita sinulle joka saat sädehoitoa](#)
- [Syöpäpotilaan ravitsemusopas](#)

Keuhkosyöpäpotilaan polku

OMAHOITO

Oheisesta linkkipaketista löydät lisätietoja keuhkosyövän omahoidosta: ruokavaliosta, liikunnasta ja oman jaksamisen tukemisesta.

[Kaikki syövästä: Syöpää sairastavan hyvinvointi](#)

- Syöpä ja terveellinen ruokavalio
- Syöpä ja liikunta
- Syöpä ja väsymys

[Syöpäpotilaan ravitsemusopas](#)

[Potilasohje: Syöpälääkehoitoa saavan potilaan ravitsemus](#)

[Hengitysliiton liikuntasivusto](#)

[UKK-instituutti: Liikunta pienentää syöpäriskiä](#)

[Potilasohje: Ummetus syöpäpotilaalla](#)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

ELÄMÄÄ SYÖVÄN KANSSA

Syöpä muuttaa aina elämää. Alkujärkytyksen jälkeen sairauden kanssa oppii kuitenkin elämään. Tutustu alla olevaan linkkipakettiin, josta saat lisätietoja elämästä syövän kanssa. Tutustu myös muihin [potilasoppaisiin](#).

- Syöpään sairastuminen tuo mukanaan monia [tunteita ja potilaan roolin hyväksyminen voi olla vaikeaa](#). Sairaus vaikuttaa paitsi kehoon, myös sairastuneen henkiseen hyvinvointiin.
- [Kun mitään en jaksa -potilasopas](#): Jokaiselle, joka tuntee itsensä väsyneeksi syöpäsairauden tai hoitojen aikana.
- [Syöpäpotilaan sosiaalioppaassa](#) kerrotaan niistä syöpäpotilaan sosiaalietuuksista, joista on hyvä tietää heti sairauden alkuvaiheessa.
- Syöpään sairastuneen ensimmäinen ajatus voi olla, että [edessä on pitkä tauko työnteossa](#). Syöpä on kuitenkin sairaus muiden joukossa. Se ei välttämättä johda työkyvyttömyyteen tai pitkiin poissaoloihin töistä.
- Syöpään sairastuneen [toimeentuloon](#) vaikuttaa moni asia. Korvaukset ja tuet riippuvat syöpään sairastuneen elämäntilanteesta.
- [Seksuaalisuus](#) on kiinteä osa ihmisen elämää. Seksuaalisuus sisältää miehenä ja naisena olemisen sekä aistillisen mielihyvän, johon kuuluvat läheisyys, yhteenkuuluvuus, turvallisuus, hellyys ja avoimuus. Seksuaalisuuteen kuuluvat ihmisten väliset sekä sanalliset että sanattomat vuorovaikutustapahtumat. Seksuaalisuus on hyvin yksilöllistä ja ilmenee erilaisissa elämäntilanteissa ja ikäkausina eri lailla.
- Syöpään sairastuminen voi vaikuttaa monin tavoin [parisuhteeseen ja seksuaalisuuteen](#). Vaikutukset ovat aina yksilöllisiä. Sairauden myötä

parisuhteen molemmat osapuolet joutuvat sopeutumaan vaikeaan tilanteeseen ja uusiin rooleihin.

- [Kelan kuntoutuksen](#) tavoitteena on säilyttää ja parantaa kuntoutujan työ-, opiskelu- ja toimintakykyä. Kelan kuntoutusta hakevalla tulee olla asianmukaisesti todettu sairaus, vika tai vamma kuntoutuksen perusteena.
- [Terveyskylä.fi ja sieltä löytyvä Syöpätalo](#) on potilaiden kanssa yhdessä kehitetty erikoissairaanhoidon verkkopalvelu, joka tarjoaa tietoa ja tukea kaikille.
- [Kuntoutumistalo.fi](#) on kuntoutujan oma verkkopalvelu, josta löydät luotettavaa tietoa ja tukea sekä digitaalisia palveluja. Kuntoutumistalo on osa terveyskylää.
- [Pulmanavigaattori](#) tarjoaa tietoa, tukea ja apua esimerkiksi perhe-elämän haasteisiin, toimeentuloon, asumiseen, työllistymiseen ja omaan jaksamiseen liittyvissä pulmissa kiireellisyysasteen mukaan.
- Syöpäjärjestöjen [Elämä syövän kanssa -sivustosta](#) sinä ja läheisesi löydätte tukea henkiseen ja fyysiseen selviytymiseen, hyvinvointiin, arjen pulmiin ja ihmissuhteisiin – syövästä huolimatta.
- Myös alueelliset syöpäyhdistykset tarjoavat monipuolisesti tukea ja tietoa:
  - [Pirkanmaan Syöpäyhdistys](#)
  - [Pohjanmaan Syöpäyhdistys](#)
  - [Etelä-Suomen Syöpäyhdistys](#)

Keuhkosityöpötilaan polku

TUPAKOINTI

Tupakoinnin lopettaminen ei ole helppoa. Siinä voi kuitenkin onnistua. Suuri osa tupakoijista on ehdollistunut sille, että hermostuttavassa tilanteessa mennään tupakalle rauhoittumaan. Nikotiiniriippuvuus voi myös olla niin vahva, että lopettamisen ajattelu tai yrittäminen lisää tupakanhalua. Tällaisiin noidankehiin on olemassa helpottavia ja hyödyllisiä keinoja – ota siis asia puheeksi hoitoosi osallistuvien ammattilaisten kanssa.

Tupakointi kannattaa lopettaa myös keuhkosityövän taudinmäärityksen jälkeen. Niillä potilailla, jotka ovat lopettaneet tupakoinnin keuhkosityövän löytymisen aikaan, on havaittu lopettamisen helpottaneen selvästi oireita verrattuna niihin, jotka eivät lopeta tupakointia. Suuri osa keuhkosityövän saaneista elää taudinmäärityksen jälkeen vielä niin kauan, että lopetus ehtii hyödyttää terveyttä. Tupakan lopetus pienentää myös uuteen syöpään sairastumisen riskiä.

On erittäin tärkeää, että lopetat tupakoinnin ennen keuhkosityövän leikkaushoitoa, sillä se pienentää leikkaukseen liittyvää komplikaatioiden riskiä.

Lue lisää

[Tays.fi: Tupakkatuotteiden käyttö ja leikkaukseen valmistautuminen](#)

[Tays.fi: Tupakoimatta syöpähoitoihin](#)

Keuhkosityöpötilaan polku

YHTEYSTIEDOT

[Keuhkosairauksien poliklinikka, Tays](#)

[Syöpätautien poliklinikka, Tays](#)

[Sädehoitoyksikkö, Tays](#)

[Palliativiinen yksikkö, Tays](#)

[Tampereen Sydänsairaala](#)

[Pirkanmaan Syöpäyhdistys](#)

Keuhkosyöpöpotilaan polku

SEURANTA PÄÄTTYY

Seuranta päättyy tyypillisesti viimeistään 10 vuoden kuluttua syövän paranemiseen tähtäävästä hoidosta, jos seurantatutkimuksissa ei ole tullut ilmi mitään keuhkosyövän uusiutumiseen viittaavaa. Tällöin uusiutumisen todennäköisyys on niin pieni, että sinun katsotaan parantuneen sairaudesta.

Solunsalpaajat, sädehoito ja röntgentutkimukset lisäävät sydän- ja verisuonisairauksien ja uuden syövän syntymisen riskiä. Tupakoimattomuus, monipuolinen ruokavalio, liikunta ja sydän- ja verisuonisairauksien riskitekijöiden (verenpaine, diabetes, kolesterolit) hoito auttavat pienentämään tätä riskiä.